

การสำรวจงานวิจัยทางการแพทย์แบบทดลอง และแบบกึ่งทดลองที่ศึกษา
เกี่ยวกับผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การสำรวจงานวิจัยทางการแพทย์แบบทดลอง และแบบกึ่งทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในประเทศไทย (A SURVEY OF EXPERIMENTAL AND EXPERIMENTAL NURSING RESEARCH AMONG HYPERTENSIVE PATIENTS IN THAILAND)

ศรินทร์ส์ เนตรณรงค์พร 4736736 RACN/M

พย.ม. (การพยาบาลอนามัยชุมชน)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วันทนา มณีศรีวงศ์กุล, D.N.Sc., อรสา พันธักดิ์, พย.ด.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการสำรวจงานวิจัยทางการแพทย์แบบทดลองและแบบกึ่งทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2523 จนถึง พ.ศ.2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายสรุปเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของงานวิจัย และ บรรยายสรุปเกี่ยวกับผลการวิจัยซึ่งจำแนกตามประเภทการจัดกระทำ ผลการสำรวจในด้านลักษณะทางการแพทย์ของงานวิจัย และ ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยทางการแพทย์แบบทดลองและแบบกึ่งทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในประเทศไทยมีทั้งหมด 77 เรื่อง งานวิจัยเรื่องแรกเป็นงานวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทปรากฏในปี 2523 ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นแบบทดลองจำนวน 7 เรื่อง และแบบกึ่งทดลองจำนวน 70 เรื่อง งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาในกลุ่มผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่มารักษาในคลินิกความดันโลหิตสูง มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจงมากที่สุด ตัวแปรหลักที่ใช้ในการประเมินคือ ภาวะควบคุมโรค และพฤติกรรมสุขภาพ งานวิจัยส่วนใหญ่แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างเองมากที่สุด และส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสถิติอ้างอิงที่ใช้มากที่สุดคือ t-test

ผลการวิจัยในการสำรวจครั้งนี้ พบว่ามีการใช้การจัดกระทำในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 แบบ ซึ่งผลการทดลองส่วนใหญ่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ส่วนตัวแปรเกี่ยวกับภาวะควบคุมโรค เช่น ความดันโลหิต ยังไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงเด่นชัดมากนักในบางงานวิจัยซึ่งอาจจะเนื่องมาจากมีระยะเวลาจำกัดในการติดตามการทดลอง

การสำรวจงานวิจัยครั้งนี้พบว่า งานวิจัยที่รวบรวมได้ยังมีจำนวนน้อยอยู่และขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการจัดกระทำแต่ละแบบ จึงควรสนับสนุนให้มีการทำวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวกับผู้ป่วยความดันโลหิตสูงอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับความดันโลหิตได้

คำสำคัญ: การสำรวจงานวิจัย / ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง / วิจัยทางการแพทย์

280 หน้า

A SURVEY OF EXPERIMENTAL AND QUASI-EXPERIMENTAL NURSING RESEARCH AMONG HYPERTENSIVE PATIENTS IN THAILAND

SARINPAS NETNARONGPORN 4736736 RACN/M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSING)

THESIS ADVISORS: WANTANA MANEESRIWONGKUL, D.N.Sc.,
ORASA PANPAKDEE, D.N.S.**ABSTRACT**

This study was a survey of experimental and quasi-experimental nursing research conducted of hypertensive patients in Thailand. The survey covers patients treated from 1980 – 2005, as 1980 was the first year that official records were kept concerning hypertension. The objectives of this survey were to provide a summary of the characteristics of the nursing research related to hypertensive patients; and to summarize the results based on the categories of intervention strategy. Between 1980 and 2005, a total of 77 experimental and quasi-experiment nursing studies of hypertensive patients in Thailand were identified. The first research on this matter was conducted as a part of a master's thesis completed in 1980. There were 7 experimental research projects and 70 quasi-experimental studies. Most of these studies were conducted among hypertensive patients at hypertensive clinics using purposive sampling. The most frequently used variables in assessing the interventions included disease control conditions and health behaviors. Most of these studies provided a conceptual framework. For the most part, data were collected using instruments developed by the researchers themselves. Almost all data analysis involved quantitative analysis using t-test statistics. From this survey, six categories of intervention strategy were identified. Most of these studies reported that they were significant in changing patients' health behaviors. However, the variables on disease control conditions, such as blood pressure, were not significant. This might be due to limited follow-up period. According to this survey, there were very few studies on this matter and the enhancement of the effectiveness of each intervention strategy was still limited. Therefore, research grants should be regularly provided to support nursing research among hypertensive patients, so that this knowledge can be applied in nursing practice to ensure at good control of patients' blood pressure.

KEY WORDS: SURVEY/ NURSING RESEACH / HYPERTENSIVE PATIENTS

280 pp.